

**Zelená
politika jako
odpovědnost
za sdílený
svět**

Dlouhodobý program Zelených

Z PREAMBULE

My,

české zelené a čeští zelení, předkládáme veřejnosti tento politický program v době, kdy má Strana zelených za sebou již více než čtvrt století existence. Strana zelených vznikla bezprostředně po sametové revoluci roku 1989, a to v návaznosti na občanský odpor proti ničení životního prostředí komunistickým režimem. Dodnes si s sebou nese dědictví tohoto okamžiku spočívající v přesvědčení, že boj za demokracii a příznivé životní prostředí pro všechny má smysl. Politika pro nás znamená naději, že spojenými lidskými silami lze měnit věci k lepšímu.

Postupný návrat Československa a následně České republiky mezi západní demokracie znamenal pro Stranu zelených také začlenění do rodiny evropských a světových zelených. Toto spojení dává zeleným široký mezinárodní rozhled, který nám připomíná, že žádný člověk ani žádná země není ostrov sám pro sebe.

Toužíme po co největší míře svobody. Západní civilizace, jíž jsme součástí, skýtá na počátku 21. století pro uskutečňování této svobody jedinečné možnosti. Osobní svoboda každého z nás ale předpokládá využívání řady obecně sdílených statků – od dýchatelného vzduchu a přívětivé krajiny přes mír, bezpečnost, vládu práva a svobodu projevu až po vzdělání a kulturu, inspirující našeho ducha. Všechny tyto statky zde jsou a zůstanou jen za předpokladu, že se jim dostává náležitá péče. Avšak zatímco využívat je chceme co nejvíce, na spoluodpovědnost za sdílené prostředí snadno zapomínáme nebo se jí přímo vyhýbáme.

Zelené hnutí vzniklo jako snaha reagovat na nezodpovědné užívání našeho společného světa. Planeta Země poskytuje našemu hospodářství jak nenahraditelné vstupy v podobě těžených nerostů či pitné vody, tak schopnost vstřebávat nechtěné výstupy, jako jsou emise skleníkových plynů. Obě tyto její schopnosti se však pod náporem naší konzumně orientované ekonomiky otřásají; přes desítky let varování a snah environmentálních vědců, aktivistů a politiků totiž stále jako lidstvo nedokážeme o svoji planetu adekvátně pečovat.

Smyslem zelené politiky je proto odpovědná správa sdíleného světa, který není neomezený. Tento přístup přitom nechceme uplatňovat jen ve vztahu k přírodnímu prostředí, ale ve všech oblastech života lidské společnosti. Ne proto, abychom se s jinými neustále předháněli, kdo vyprodukuje více, ale proto, aby naše životy byly lepší a abychom přinejmenším stejně kvalitní prostředí mohli odkázat i dalším generacím.

Budeme proto zvláště podporovat ty, kteří aktivně hledají nová řešení pro ekologicky, ekonomicky a sociálně udržitelný život v místním i globálním měřítku. Budeme hájit ty, jejichž údajně neproduktivní, a proto neplacená či špatně placená práce v domácnosti i občanské společnosti zajišťuje řadu obecně prospěšných, ba nezbytných služeb. Budeme nadále stát na straně těch, kdo pro dobro všech pečují o krajinu, vzdělání či demokratickou veřejnou diskuzi.

Péče o sdílený svět předpokládá odpovědnost individuální i společnou. Bez jejich součinnosti nemůže být úspěšná. Jako politická strana se proto soustředíme na vytváření rámce pro odpovědnost individuální a na formulaci priorit odpovědnosti společné. Na komunální, krajské, státní i globální úrovni budeme prosazovat následující zásady:

- odpovědnost k přírodě, životnímu prostředí a lidem dnešních i příštích generací,
- individuální svoboda a autonomie,
- participativní demokracie,
- sociální a environmentální spravedlnost,
- respekt k různosti a rozmanitosti,
- nenásilí, ochrana míru a lidských práv.

Prosazováním těchto hodnot chceme vytvářet podmínky pro udržitelný rozvoj a život na naší planetě.

Upozornění: Text neprošel jazykovou korekturou, jedná se o bezprostřední výstup z jednání sjezdu Strany zelených 21.1.2017

Z 1. EKOLOGICKÁ DEMOKRACIE

Věříme, že základní princip společenského uspořádání má být demokracie, a to demokracie ekologická, tedy taková, která nezohledňuje pouze společnost, ale také její životní prostředí. Současné uspořádání společnosti rozhodně nepovažujeme z pohledu demokracie za ideální. Demokratický deficit pozorujeme na lokální, státní i celoevropské úrovni. Budeme prosazovat zásadní reformy, aby došlo k naplnění myšlenek obsažených v našem ústavním pořádku.

Strana zelených se ve svém pojetí demokracie pokládá za dědice emancipačních hnutí, která v dějinách hájila slabé před zvlášť silných. K nim kromě dělnického, feministického, mírového a lidskoprávního hnutí patří i hnutí ekologické. Práva politická, občanská, hospodářská, sociální a kulturní, ale také právo na příznivé životní prostředí jsou podle nás nedělitelným celkem a jejich dodržování je předpokladem sociální a environmentální spravedlnosti.

Rozvoj a podpora občanské společnosti

Chceme pomoci rozvoji neziskových organizací a občanského sektoru. Strana zelených se sama zavazuje jít v tomto ohledu vždy příkladem a s veřejně prospěšnými občanskými iniciativami úzce spolupracovat. Budeme podporovat možnosti participace občanů včetně možnosti daňové asignace. Strana zelených bude prosazovat, aby veřejná správa byla na všech úrovních transparentní a aby byli občané a jejich organizace včas přizváni k rozhodování o záležitostech, které se jich dotýkají. rozhodování na nejnižší možné úrovni

Stěžejním je pro nás princip subsidiarity – rozhodnutí by se měla přijímat vždy na nejnižší možné úrovni a v co nejkratším čase, aniž by se tím stát zříkal odpovědnosti za práva občanů a za ochranu veřejných zájmů. V zájmu větší finanční a politické nezávislosti obcí budeme usilovat o zvýšení jejich přímých příjmů a podpoříme zachování samosprávy malých obcí i právo občanů ovlivňovat územní samosprávu iniciativami zdola.

Posílení demokratičnosti ústavního systému

Snížíme hranici pro vstup do Poslanecké sněmovny z 5 % na 3 %; a u voleb do krajských zastupitelstev, místních zastupitelstev a Evropského parlamentu ji odstraníme zcela. Upravíme systém pro volby do Poslanecké sněmovny tak, aby počet mandátů pro každou politickou stranu skutečně odpovídal poměru získaných hlasů, a umožníme voličům uvést i náhradní volbu pro případ, že strana první volby nepřekoná

hranici pro získání mandátů. Zavedeme systém alternativního hlasování u voleb do Senátu a volby prezidenta republiky tak, aby se občané nemuseli bát propadnutí svého hlasu a zároveň mohl být kandidát zvolen během jednoho kola. Dále snížíme hranici aktivního volebního práva na 16 let a prosadíme právo cizinců, kteří na určitém území pobývají více než polovinu roku, volit v místních a krajských volbách na dané území. Budeme se zasazovat o konání více voleb v jednom termínu a o elektronické a korespondenční hlasování (při ošetření ochrany proti jejich zneužitelnosti).

Podpoříme posílení role Senátu a prezidenta v zákonodárném procesu tak, aby zákon vetovaný zároveň Senátem i prezidentem republiky mohla Poslanecká sněmovna přehlasovat pouze třípětinovou většinou všech poslanců. Jsme ale pro omezení nepodmíněných prezidentských pravomocí (například kontrasignací jinými ústavními činiteli).

Demokracie si vyžaduje přístup k nezkresleným informacím z různých zdrojů. Chceme proto zachovat veřejnoprávní televizi a rozhlas a zvýšit jejich úroveň a nezávislost. V zájmu zvyšování podílu občanů na rozhodování zrušíme hranici účasti pro platnost a závaznost místního a krajského referenda v případech, kdy je referendum vyvoláno peticí občanů. Podporujeme schválení zákona o obecném celostátním referendu. Hlasování o některých otázkách (základní lidská práva, daně nebo závazky vyplývající z mezinárodních smluv) by mělo být v principu vyloučené. U všech forem petic přitom umožníme i elektronické podpisy podle vzoru Evropské občanské iniciativy. Umožníme občanům navrhnout zákony formou zákonodárné iniciativy.

Budeme prosazovat omezení poslanecké imunity pouze na výroky a hlasování ve Sněmovně. Zasadíme se za důslednější oddělení moci zákonodárné a výkonné rozšířením neslučitelnosti funkcí; ministr nemá být současně poslancem. S ohledem na vyšší transparentnost se též domníváme, že by zákonodárce neměl být členem orgánů soukromých podnikatelských subjektů.

V rámci zvýšení politické stability podpoříme, aby vyslovení nedůvěry vládě bylo vázáno na schválení nové vlády (tzv. konstruktivní vyjádření nedůvěry).

Otevřená veřejná správa

Státní úřady a veřejné instituce mají být otevřené občanům. Co není chráněno jiným veřejným zájmem, má být veřejně přístupné.

V dnešní digitalizované době proto zdůrazňujeme otevřená data jako důležitou podmínku nejen transparentnosti a veřejné kontroly, ale také jako nástroj ke zvyšování efektivity veřejné správy. Zavedeme rozklikávací rozpočty, transparentní účty a regulaci lobbingu. Prosadíme zákon na ochranu oznamovatelů korupce a podpoříme zákon, který zprůhlední obsazování dozorčích rad všech podniků veřejné správy.

Prosazujeme participativní metody a maximálně inkluzivní zapojování občanů do rozhodování, od participativních rozpočtů přes metody plánování až po podporu výchovy k aktivnímu občanství.

Prosazujeme elektronizaci veřejné správy s důrazem na její zefektivnění a uživatelskou kvalitu. Samozřejmostí by měla být možnost elektronické žádosti všude, kde k osobní návštěvě úřadu není dostatečný důvod; možnost osobního kontaktu by ale měla být zachována. Prosadíme, aby práva a povinnosti byly vázány na reálné bydliště osoby. Zároveň si uvědomujeme rizika, která rozvinuté informační technologie přinášejí v oblasti narušení soukromí. Budeme podporovat důslednou regulaci shromažďování dat, která připustí zásah do soukromí jen v závažných případech a na základě soudního rozhodnutí.

Pro zlepšení fungování demokracie považujeme za důležité zásadně zprůhlednit financování politických stran. Budeme se zasazovat o zavedení finančního stropu na výdaje a za regulaci předvolební velkoformátové reklamy. Pro kultivaci politiky a podporu společenské diskuze zavedeme po německém vzoru nadace politických stran.

Ve snaze o dlouhodobou stabilitu státu a omezení machinací s veřejnými statky prosadíme ústavní zákon, podle kterého by převod či prodej většího objemu státního majetku musel být schválen třipětinovou většinou příslušného rozhodovacího orgánu.

Z 2. OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY

Základní hodnotou je pro nás udržitelnost, respektující potřeby člověka i jeho životního prostředí. K tomu je zapotřebí nezávislého hodnocení vlivu na životní prostředí, které zapojuje dotčenou veřejnost.

Budeme rozvíjet myšlenku tzv. správců krajiny, kteří k ní mají přímý vztah, chrání ji a pečují o ni. Mezi takové správce můžeme řadit zemědělce, lesníky, ochránce přírody, vodohospodáře, vědce i úředníky. Cílem je zachování rázu krajiny coby přírodního a kulturního dědictví. Stabilitu krajiny zajistíme pomocí územních systémů ekologické stability, komplexních pozemkových úprav a krajinných plánů

Udržitelné zemědělství

Klíčovým nástrojem péče o krajinu je zemědělství. Musí chránit půdu před erozí, kontaminací a ztrátou úrodnosti. Chceme zemědělství pro budoucnost, které bude využívat moderních technologií, nebude zatěžovat krajinu přebytečnou chemizací

a devastací; chceme zemědělství vykonávané s citem a na odborné úrovni, respektující přírodní procesy a biodiverzitu.

Na zemědělské půdě prosazujeme co nejrozmanitější způsoby hospodaření. Podporujeme projekty na využívání biomasy jako alternativního zdroje energie, avšak ne na úkor potravin, krajiny a životního prostředí. Pastvu vnímáme jako důležitý tradiční nástroj údržby krajiny. Zasadíme se o administrativní zjednodušení při registraci a značení biopotravin a o podporu zásobování místními produkty.

Strana zelených se bude snažit, aby Česká republika co nejrychleji opustila model masivních dotací a subvencí do „průmyslového“ zemědělství. Budeme prosazovat takovou dotační politiku, která stimuluje zjemnění zrna půdních bloků a velikosti ploch osetých jednou plodinou, nižší používání agrochemikálií a využívání integrované ochrany rostlin.

Protože ekologická reforma zemědělství je možná jen v evropském měřítku, podpoříme v tomto směru změny Společné zemědělské politiky EU směrem k trvalé udržitelnosti života i krajiny.

Zdravá krajina – zdravé potraviny

Zemědělská politika musí vycházet vstříc zájmu občanů o kvalitní a zdravé potraviny. Budeme omezovat registraci geneticky modifikovaných organismů (GMO) kvůli environmentálním a dalším rizikům; dokud se pěstují, tak budeme vymáhat právo na informace. Každý člověk má právo být informován o všech látkách obsažených v potravinách, o jejich nutriční hodnotě, původu a možných dopadech na životní prostředí.

Omezíme využívání palmového oleje. Zvýšíme dostupnost stravování bez živočišných produktů ve všech školních, závodních a veřejných jídelnách, nemocnicích, ústavech sociální péče, věznicích a dalších zařízeních. V zařízeních provozovaných veřejnou správou zavedeme povinnost dostupnosti jednoho vegetariánského jídla.
(přírodě blízké) hospodaření v lesích

Podpoříme zvyšování biologické rozmanitosti a stability lesů prostřednictvím jejich šetrného pěstění založeného na výběrných principech hospodaření a zvyšování podílu listnatých domácích druhů dřevin.

V rámci novelizace lesního zákona podpoříme rozvoj dalších směrů péče o krajinu souvisejících s lesem (agrolesnictví, nízký les aj.). Významné a cenné lesní komplexy a porosty chceme zachovat jako místa, kde převládá divočina. Budeme podporovat zapojení veřejných lesů do celosvětového systému certifikace lesů FSC, který kontroluje a garantuje šetrné postupy a sociální aspekty v lesním hospodaření.

Budeme prosazovat novelizaci zákona o myslivosti tak, aby obnovil rovnováhu mezi zvěří a prostředím, vyloučil lov zvláště chráněných druhů a zajistil bezpečí všech uživatelů krajiny (aby je neohrožovali držitelé ani uživatelé střelných zbraní).

Ochrana přírody

Budeme usilovat o to, aby všechny naše obce i města obklopovala bezpečná a přívětivá krajina, která místním lidem přináší obživu i odpočinek a skýtá úkryt i prostor k životu rostlinám i živočichům, kteří zde spolu s námi po staletí žijí.

Chceme zpracovat, projednat a schválit moderní komplexní strategii ochrany přírody a krajiny v ČR, která zahrne i evropské hledisko. Její podstatnou součástí bude sjednocení a zjednodušení státní správy, posílení decentralizace v rozhodování a zapojení místních obyvatel, soukromých, neziskových a obecních aktérů.

Naší snahou je taková péče o krajinu, které povede k zachování původních druhů a přírodních stanovišť. Budeme omezovat škodlivé invazní druhy v krajině. Zajistíme ochranu nejcennějších částí přírody a krajiny a péči o ně pomocí racionálních a efektivních dotací. Jsme zastánci rozšiřování soustavy Natura 2000. Chceme podporovat poznávání a dokumentaci biologické rozmanitosti a rozvíjet vědecké základy ochrany.

Strana zelených prosazuje změny v pojetí správy národních parků, v nichž bude chtít vymezit rozsáhlé a ucelené bezzásahové zóny. Prioritou je kvalitní zákon o ochraně přírody a krajiny, jemuž by se měly podřídit plány péče národních parků tak, aby splňovaly požadavky kategorie II podle IUCN. Naopak v chráněných krajinných oblastech chceme více podporovat šetrné hospodaření a měkké formy cestovního ruchu.

Zapojíme místní obyvatele do formulace i naplňování zásad ochrany krajiny. Vytvoříme legislativní a metodické podmínky pro širší uplatnění přírodě blízkých metod rekultivace těžbou zasažených území.

Ochrana zvířat

Strana zelených vychází ze zásady, že by zacházení se zvířaty nemělo být hodnoceno dle jejich možného užitku pro člověka. Proto budeme usilovat o postupný přechod k šetrnějším a ekologickým chovům, jež mají také příznivé dopady na kvalitu potravin a snižují ekologickou zátěž. Zasadíme se o omezení podpory zemědělských chemikálií. Podávání antibiotik a růstových hormonů omezíme striktně na veterinární diagnózy. Zamezíme klamavé reklamě, která naznačuje, že potraviny pocházejí ze zvířat chovaných venku, i pokud jde o zvířata z průmyslových velkochovů.

Požadujeme jasné značení GMO produktů včetně krmiv pro zvířata a potravin. Jsme pro zákaz chovu zvířat pro kožešinu a pro zákaz využívání zvířat v cirkusech. Po ukončení testování kosmetických výrobků na zvířatech podpoříme rozšíření i o čisticí prostředky pro domácnosti. Norování, včetně tzv. bezkontaktního, považujeme za činnost v rozporu s platnou legislativou na ochranu zvířat. Zachováme povinnost obce postarat se o opuštěná zvířata a útulky. Stát by se měl zabývat tzv. množírny zvířat a sankcionovat nedodržování podmínek. Česká republika je tranzitní zemí, proto je v této věci nutná evropská spolupráce. Podpoříme systém programů na záchranu ohrožených volně žijících živočichů a na návrat vlka, rysa a medvěda a jiných velkých savců do českých lesů.

Vodní zdroje a hospodaření s vodou, protipovodňová ochrana

Dopady klimatických změn na ČR budou znatelné zejména z hlediska nárůstu počtu klimatických extrémů jako například sucha nebo přivalových dešťů. Jsme si vědomi důležitosti vody pro přírodu i člověka, a proto zastáváme její nedotknutelnost a ochranu před znečištěním i plýtváním. Zadržení a odpovědnější využívání vody, a to jak v sídlech, tak ve volné krajině, bude klíčovým úkolem. Důležitá je pro nás ochrana vodních zdrojů, rezervoárů i biotopů. Je nutné zvyšovat retenční schopnost krajiny jako přirozené protipovodňové ochrany místo stavby velkých nádrží. Z toho důvodu nesouhlasíme s výstavbou megalomanských projektů jako jezy na Labi a kanál Dunaj-Odra-Labe. Kolem toků chceme zavádět ochranné a krajnotvorné pásy neorané a nezastavěné půdy a průlehy.

Správa vodních toků patří podle nás do gesce ministerstva životního prostředí. Budeme podporovat stavbu obecních čistíren odpadních vod pro oddílnou kanalizaci v místech nad 1 000 obyvatel a alternativy konvenčního čištění - domácí, kořenové a decentralizované čistírny.

Z 3. EKOLOGICKÁ UDRŽITELNOST

Moderní civilizaci čím dál naléhavěji ohrožuje globální ekologická krize. Negativní lidské vlivy na životní prostředí mají za následek celou škálu projevů, od přírodních katastrof až po civilizační choroby.

Strana zelených vznikla právě nad uvědoměním si naléhavosti ekologické krize, a proto prosazuje ekologickou politiku ne jako doplněk k ostatním resortům, nýbrž jako systémový princip promítající se do všech resortů. Nelze pouze odstraňovat neblahé důsledky hospodářské politiky, je třeba jít k jejím kořenům a provádět systémové změny.

Za klíčový problém vyžadující neprodlené řešení považujeme globální klimatické změny, ke kterým u nás přispívají především emise CO₂ z energetiky a dopravy. Česká republika má o polovinu větší objem těchto emisí na obyvatele, než je evropský průměr, přičemž sama Evropská unie musí svou produkci skleníkových plynů výrazně snížit. ochrana životního prostředí

Vždy budeme respektovat trvale udržitelný život – s naplňováním lidských potřeb, ale bez ničení a ohrožování životního prostředí. U záměrů s potenciálně škodlivými ekologickými důsledky budou muset investoři nezpochybnitelně prokazovat jejich opodstatněnost, společenské přínosy a únosnost pro životní prostředí. Dojde-li ke škodám na životním prostředí, budeme požadovat finanční i trestní nápravu. Podpoříme povinnost sanovat kontaminovaná místa, staré ekologické zátěže a lokality zatížené municí. Předložíme věcný záměr novely horního zákona, která zajistí hospodárné využívání zásob nerostných surovin a zvýšení odvodů státu za těžbu. Vytvoříme legislativní a metodické podmínky pro širší uplatnění přírodě blízkých metod rekultivace území, která byla zasažena těžbou.

Energetika

Vzhledem k postupující změně klimatu, vyvolané zejména spalováním fosilních paliv a vyčerpávání neobnovitelných zdrojů musíme naši energetiku zásadně proměnit. Ve všech sektorech, tedy elektroenergetice, vytápění i dopravě, v průmyslu i domácnostech je proto nutný přechod k chytré, úsporné a bezuhlíkové energetice. Podporujeme prohlubování evropské energetické integrace v podobě vznikající Energetické unie, která povede ke zvýšení energetické bezpečnosti.

Budeme podporovat opatření, která povedou ke snížení naší vysoké energetické náročnosti, a to ve všech sektorech od domácností po průmysl. Nejlevnější energie je ta, kterou nemusíme vyrobit. Prioritou státu by měla být systematická podpora úspor energií ve všech oborech národního hospodářství, včetně renovace bytového fondu, a výzkumu a vývoje v této oblasti.

Chceme měnit náš energetický systém směrem od velké centralizované energetiky k efektivnějším decentralizovaným obecním a regionálním projektům, které budou maximálně využívat lokální obnovitelné zdroje spolu s ukládáním energie a podpoří místní ekonomiku a zaměstnanost. S rozvojem nových technologií získávají významné místo i spotřebitelé, kteří budou moci elektřinu rovněž vyrábět. Umožníme jim snadnější přístup k síti. Podpoříme proto výzkum, standardizaci a rozvoj inteligentních energetických sítí, které budou základem fungování energetiky s narůstajícím podílem decentralizovaných zdrojů. Budeme prosazovat, aby obce měly možnost odkupu energetických sítí na jejich území od distributorů energií za podpory státu. Státní energetická koncepce nesmí být pouze prostředkem, jak prosadit zájmy úzkého počtu velkých hráčů.

Naproti tomu je třeba odmítnout stavbu dalších drahých jaderných reaktorů; ta by dále zvyšovala centralizovaný charakter české energetiky. Špatně regulovatelné jaderné reaktory nejsou vhodné pro vyrovnávání výkonu fluktuujících obnovitelných zdrojů. Hodláme také podstatně navýšit odpovědnost společnosti ČEZ za případné jaderné škody tak, aby nebyla zvýhodňována oproti výrobcům z jiných zdrojů.

Strana zelených je přesvědčena, že provoz stávajících jaderných elektráren musí být ukončen tak rychle, jak to bude možné z hlediska energetické bezpečnosti ČR. Přerušíme dnes špatně vedený proces hledání místa pro hlubinné úložiště vysoce radioaktivních odpadů a otevřeme širokou debatu na toto téma. Je nutné nastavit demokratický proces, v němž důležitým kritériem bude souhlas dotčených obcí.

Prosadíme revokaci usnesení vlády o částečném prolomení limitů těžby hnědého uhlí a zasadíme se o jejich definitivní legislativní zajištění. V těžebních oblastech podpoříme nové pracovní příležitosti pomocí rekvalifikačních programů a podporou podnikání v oblasti energetické efektivity a čistých zdrojů energie. Zabráníme snahám umožnit vyvlastnění a další omezení vlastnických práv v dobývacích prostorech a v ložiskových územích. Též je třeba podstatně zvýšit poplatek za těžbu hnědého uhlí. Prosazujeme definitivní ukončení těžby uranu v České republice, nedáme ani korunu do nových uranových dolů, naopak urychlíme sanaci radioaktivních odkališť, hald a dalších rizikových provozů. Nepodpoříme ani těžbu břidlicových plynů na našem území. Prosazujeme zákaz těžby černého uhlí pomocí podzemního zplynování.

Nastartujeme opatření, která pomohou snížit českou závislost na dovozu ropy. Budeme prosazovat zlepšení standardů efektivity dopravních prostředků. Maximálně podpoříme rozvoj alternativních pohonných systémů v dopravě, například elektromobilů. Podpoříme budování sítě nabíjecích stanic pro elektromobily napájených obnovitelnými zdroji. Navrhujeme změnu poplatků za využívání komunikací zohledňující dopady provozu vozidla na životní prostředí.

Zakážeme používání palmového oleje jako biosložky do paliv.

Územní plánování měst a obcí

Klademe důraz na udržitelné plánování krajiny, měst, obcí i jednotlivých obytných souborů. Územní plánování musí vycházet z krajinného plánování. Je třeba rozvíjet racionální strukturu sídel, nepřipouštět živelný rozvoj sídel formou tzv. sídelní kaše. Kolem větších sídel je nutné chránit volnou krajinu k bezprostřední rekreaci a připouštět intenzivnější rozvoj pouze těch obcí, které jsou napojené na ekologickou veřejnou dopravu. Plánování měst musí vést ke zvýšení dostupnosti všech potřebných služeb v okolí bydlení tak, aby se snížily nároky na dopravu.

Územní plánování musí být nástrojem pro vytváření živých, sociálně pestrých a dostupných měst, která jsou odolná proti sociálním a hospodářským změnám, a proto v nich nevznikají ghetta chudých ani ghetta bohatých. Klademe důraz na participativní a komunitní charakter územního plánování. Zároveň věříme, že klíčovým aktérem rozvoje by měla být samotná města. Ta by měla ve větší míře budovat dostupné byty či občanskou vybavenost pro své obyvatele a aktivně tak formovat svoje prostředí. Stát by měl výrazně upravit financování obcí tak, aby měly reálnou možnost intenzivní výstavbu provádět.

Jsme přesvědčeni, že drobnější, dobře promyšlené úpravy mohou zvýšit kvalitu veřejného prostoru mnohem více než megalomanské investiční akce. Podporujeme větší využívání transparentních architektonických soutěží a tím zvyšování kvality v architektuře veřejných investic. Prostor měst je třeba rozvíjet spravedlivě – soukromé investice nesmí přenášet náklady spojené s nutným vybudování veřejné infrastruktury na rozpočty veřejné. V rámci plánování soukromých stavebních projektů je třeba v partnerství s investorem dbát i o zušlechťování souvisejících veřejných prostranství. Zasadíme se o pokračování celostátních programů regenerace panelových sídlišť, aby se stávala společensky i energeticky příznivou variantou bydlení pro všechny skupiny obyvatel.

Doprava

Technická úroveň, funkční standard a míra komfortu dopravních systémů odráží stupeň vyspělosti státu, jeho obyvatel a společenského řádu. Cílem naší dopravní politiky je kvalitnější, rychlejší, bezpečnější a bezbariérový dopravní systém; který spotřebuje méně energie, sníží naši závislost na ropě, zabere méně prostoru a bude dobře sloužit všem skupinám uživatelů. Takový dopravní systém, kde použití určitého dopravního prostředku nebude nutnost, ale otázka volby.

K prioritám dopravní politiky Strany zelených patří rozvoj všech systémů veřejné dopravy, zabezpečení dopravní obslužnosti celého území státu., urychlení modernizace a výstavby dopravních cest a zajištění jejich řádné údržby.

Chceme předcházet poptávce po dopravě zvyšované zbytečnou přepravou zboží na velké vzdálenosti a špatným územním plánováním. Obří skladové areály a další jednofunkční území včetně satelitního bydlení bez napojení na železnici a použitelné veřejné dopravy jsou úplně závislé na automobilové dopravě a podporují její růst se všemi negativními dopady na životní prostředí, zdraví a veřejné i soukromé rozpočty. Zásadní změnou je koncept rozvoje udržitelné mobility. Cílem je páteřní síť veřejné dopravy, v první řadě kolejové. Na tuto síť musí navazovat přípojné linky. Nezbytná je možnost dojíždění k zastávkám páteřních linek autem nebo na kole. Pěší doprava, cyklodoprava a veřejná doprava musí vytvořit provázaný celek. Pro delší cesty, zejména v hustě osídlených oblastech a mezi nimi, prosazujeme systém rychlé, pohodlné

a cenově dostupné veřejné dopravy, která bude časově srovnatelná s cestou automobilem. Tam, kde se takový systém nedá provozovat kvůli řídkému osídlení, musí zůstat zachována základní obsluha veřejnou dopravou pro ty, kteří nemohou nebo nechtějí jet autem. Území postižená vysokou koncentrací automobilů musí být účinněji chráněna také zaváděním pěších zón, zpoplatněním parkování a vjezdu (zavedením mýta) či jinými omezeními vjezdu.

Dopravní politika je současně politikou životního prostředí. Státní orgány proto musí umožnit občanům spoluúčast na jejím vytváření. Všechny dopravní stavby musí být již ve fázi koncepcí řádně posouzeny z hlediska ochrany životního prostředí podle příslušných zákonů.

Podporujeme modernizaci železnice, včetně vybudování páteřní sítě vysokorychlostních tratí a dostavby chybějících spojení. Nové stavby musí vždy nabídnout dostatečnou rychlost i kapacitu pro osobní a nákladní železniční dopravu a musí respektovat krajinný ráz. Odmítáme rušení regionálních železnic.

Těžká nákladní silniční doprava, která způsobuje vážné škody na silniční síti a je na větší vzdálenosti nahraditelná železniční nebo kombinovanou dopravou, musí být zpoplatněna v míře odpovídající opotřebení komunikací. Spolu s ochranou obyvatel na objízdých trasách je to významný důvod pro vyrovnání podmínek silniční a železniční dopravy formou celoplošného mýta pro těžkou silniční nákladní dopravu – zboží patří na železnici, nebo alespoň na dálnice. Vedle toho usilujeme o nižší administrativní náročnost pro železniční dopravu, jako další formu jejího zrovnoprávnění se silniční dopravou.

Cyklistická a pěší doprava musí mít takové podmínky, aby byly první volbou pro krátké cesty. Omezíme výstavbu nadchodů a podchodů, opatření minulého století, které pěším cestu pouze komplikuje a nepřináší větší bezpečnost, naopak budeme podporovat zavádění bezbariérových řešení.

K základním cílům naší dopravní politiky patří zvýšení bezpečnosti pro všechny účastníky silničního provozu, včetně cyklistů a chodců. Toho chceme dosáhnout vyšší prevencí a osvětou i důslednou kontrolou dodržování dopravních předpisů.

Příčinou vysoké produkce odpadů je nejen velká spotřeba, ale také zájem výrobců prodávat výrobky s krátkou životností a velkým podílem obalů. Částečným řešením je informovaný spotřebitel, který upřednostňuje místní produkty, nekupuje zbytečné obaly a tím zároveň šetří vlastní peníze.

Zelení budou prosazovat takové legislativní prostředí, aby se vyplatilo vzniku odpadů předcházet. S tím souvisí zavedení povinného zálohování nápojových obalů a omezení

velikosti a hmotnosti obalu v poměru k výrobku. Výrobci obalů musí nést větší odpovědnost za to, z jakých materiálů obaly vyrábějí, a obaly, které nelze snadno recyklovat, musí být výrazně zpoplatněny. Třídění a recyklace musí být ekonomicky výhodnější než spalování nebo skládkování komunálního odpadu. Je nutno dodržovat hierarchii nakládání s odpady.

Stát musí podpořit technologie na materiálové využití vytříděných složek, aby pracovní místa spojená s recyklací zůstala v České republice. Energetické využívání komunálních odpadů je přípustné jenom u takových odpadů, které nelze materiálově využít, a jen tam, kde lze všechno vyrobené teplo využít v systému centrálního zásobování domácností a je zajištěna doprava odpadů po železnici. Podporujeme ukončení skládkování směsného komunálního odpadu. Spalovny se nesmí stát předmětem byznysu na úkor poplatníků.

Z 4. UDRŽITELNÁ EKONOMIKA

Národohospodářská politika prosazovaná Stranou zelených bere jako své východisko princip společného dědictví: existuje společné dědictví lidstva a je přirozeným právem každého člověka spravedlivě se podílet na jeho využívání, správě a rozšiřování.

Toto společné dědictví lze rozdělit do tří kategorií. První z nich obnáší ovzduší, vodu a půdu, včetně genetické rozmanitosti rostlinných a živočišných druhů, na nichž jsme všichni existenčně závislí. Druhá zahrnuje kulturu a znalosti, jež vznikly společným dílem předcházejících generací. Konečně poslední, oblastí společných zdrojů jsou státem garantované veřejné služby jako zdravotní péče, vzdělání, bezpečnost, sociální zabezpečení a fungující správa věcí veřejných. Pro statky spadající do této kategorie je podle nás zásadní demokratické rozhodování o jejich správě a stavíme se proti jejich další privatizaci.

Význam hospodářského rozvoje respektujeme, ale nikoliv cestou drancování přírodních zdrojů, poškozování životního prostředí, celkového zadlužování a snižování kvality života. Jsme zásadně proti zneužívání dětské práce a špatných pracovních a sociálních podmínek u nás i v producentických rozvojových zemích. Ačkoliv uznáváme, že podnikání má zůstat doménou soukromé sféry, věříme, že stát také může být dobrým hospodářem. I proto chceme jako výjimečný nástroj např. pro ochranu přírody využívat výkupy půdního fondu do trvalého vlastnictví státu, územně samosprávných celků a obcí. K tomu přistupuje i obnovení efektivní vlastnické kontroly nad klíčovou infrastrukturou.

Daňová politika

Základním nástrojem naší ekonomické politiky je rozpočtově neutrální ekologická daňová reforma. Ta na jedné straně zvýší daně a poplatky za čerpání surovin a za znečištění (zdanění negativních externalit), na straně druhé zároveň sníží daňovou zátěž práce a obecně prospěšných činností. Její součástí jsou kompenzace nízkopříjmovým skupinám obyvatelstva a dotace na zavádění nových technologií.

Vedle ekologické daňové reformy prosazujeme jako tzv. vestavěný stabilizátor daňovou progresi, a to jak v úrovni daní fyzických osob, tak korporátních daní. Za součást ekologicky a sociálně udržitelné hospodářské politiky považujeme udržení minimálně dvou sazeb DPH, a to tak, aby docházelo k postupnému rozevírání úrovně sazeb. Zasadujeme se také za opatření proti vývozu nezpracovaného dřeva, nerostných surovin a elektrické energie vyrobené z neobnovitelných zdrojů.

Odmítáme účast Česka na ostré soutěži daňových pobídek mezi členskými státy EU. Jde o krátkozrakou strategii, která vede ke snižování daňových příjmů a přenesení daňové zátěže z velkých investorů a nadnárodních společností na zaměstnance a malé a střední podnikatele. Zasadíme se o to, aby opatření proti praktikám agresivní daňové optimalizace byla přijata také na mezinárodní úrovni, včetně společného postupu proti tzv. daňovým rájům. Některé typy daní považujeme za vhodné vybírat také na úrovni Evropské unie.

Podpora férového podnikání

Strana zelených bude prosazovat systém podpory podnikání, který odstraní dosavadní neopodstatněné zvýhodňování velkých investorů. Rovný přístup investorů k daňovým a jiným úlevám pro sociálně a ekologicky šetrné projekty zajistíme mimo jiné tím, že výše investice nebude podmínkou k jejich získání.

Prioritu by měly mít především projekty s vyšším multiplikačním efektem pro národní hospodářství, nižšími nároky na dopravní infrastrukturu, bezodpadovou, nízkoemisní a energeticky nenáročnou produkci, vyšší přidanou hodnotou, vyššími požadavky na kvalifikovanou pracovní sílu a vstřícné k zaměstnanecké participaci a spolupráci s místní komunitou. Odmítáme státní podporu pro firmy s neznámými, nedůvěryhodnými nebo politicky exponovanými vlastníky; firmy, které si v Česku účelově snižují základ daně; a firmy s vazbami na daňové ráje.

Budeme prosazovat zvyšování kapacit státního rozpočtu na vědu, výzkum a inovace a lepší propojování výzkumu a potřeb společnosti a uvádění inovativních výrobků a služeb na trh. Jsme pro svobodnou a férovou hospodářskou soutěž předpokládající potírání monopolistických praktik a nekalé soutěže a nezvýhodňování velkých obchodních společností oproti malým a středním podnikům. Inovace, technologický vývoj a nově zakládané firmy (tzv. startupy) vnímáme i jako příležitost k odstranění dosavadních monopolů a oligopolů.

Kromě běžných forem podnikání jsme zastánci participativní lokální ekonomiky založené na družstevních či jiných formách sdíleného vlastnictví, peer-to-peer službách mezi jednotlivci a spoluspotřebitelství. Budeme také usilovat o systémovou podporu sociálního podnikání.

Veřejné finance

Celkovou reformu veřejných financí považujeme za stávající ekonomické situace za nutnou. Vedle zajištění vyšších příjmů pro státní rozpočet například lepším výběrem daní vidíme potřebu výrazně zefektivnit činnosti státního aparátu a zvýšit transparentnost hospodaření, zejména v oblasti veřejných zakázek.

Princip dlouhodobé udržitelnosti chceme uplatňovat i pro financování státu. Prosazujeme provázanost růstu HDP s rozpočtovým deficitem tak, aby při hospodářském růstu byla vláda vázána omezovat výši deficitu a zároveň měla v době recese možnost podpořit ekonomiku svými výdaji.

Zahraniční obchod

Strana zelených se bude zasazovat o to, aby se sociální a environmentální rozměr udržitelného rozvoje stal nedílnou součástí práce mezinárodních ekonomických a finančních institucí zaměřených na hospodářský růst. Světová obchodní organizace společně se skupinou Světové banky a Mezinárodním měnovým fondem by se výhledově měly stát součástí systému OSN. Rozhodovací mechanismy ve všech těchto organizacích by se měly otevřít většímu počtu zemí zastupujících více světových regionů, a tedy i světové populace za cílem posílení jejich demokratičnosti.

Velkým vlivem, ale malou odpovědností se vyznačuje i působení nadnárodních podniků. Strana zelených bude i na mezinárodní úrovni pracovat na tom, aby byla posílena demokratická kontrola velkých firem. Česká republika by měla usilovat o to, aby velké a nadnárodní společnosti převzaly část zodpovědnosti za globální problémy a aby české společnosti, které mnohdy volí cestu „daňové optimalizace“ nebo které přijímají společenskou odpovědnost pouze formálně, šly v tomto příkladem.

Strana zelených bude vždy prosazovat spravedlivý obchod. Budeme se zasazovat o to, aby u všech připravovaných mezinárodních smluv o mezinárodním obchodu a investicích byly plně zohledněny sociální a environmentální dopady mezinárodního obchodu a zajištěno transparentní projednávání. Dále musí být ošetřeny zájmy spotřebitelů a zaměstnanců, ochrana soukromí, ekologická udržitelnost, principy sociální spravedlnosti, zajištěno právo na regulaci ve veřejném zájmu a možnost domoci se soudní ochrany.

Z 5. SPRAVEDLIVÁ SPOLEČNOST

Strana zelených prosazuje koncepty spravedlnosti a přerozdělování posilující rovnost uvnitř států i mezi nimi a napříč kontinenty jako jeden ze základních nástrojů k rozvoji demokracie, míru a udržitelného života na Zemi.

Lidská práva

Strana zelených zdůrazňuje zásadu nezcizitelnosti, vzájemné provázanosti a nedělitelnosti lidských práv pro všechny lidi bez rozdílu.

Naplňování práv politických a občanských i práv hospodářských, sociálních a kulturních, a dále práv chráněných zvláštními mezinárodními smlouvami (práva dítěte, odstraňování diskriminace rasové a diskriminace žen, ochrana před mučením a ponižujícím zacházením, práva cizinců atd.) zlepšuje kvalitu života společnosti i jednotlivce. Zdůraznit je též nutno právo na příznivé životní prostředí.

Strana zelených se vždy bude stavět proti znovuzavedení trestu smrti. Odmítáme praktiky mučení, a to i na mezinárodní úrovni, včetně mučení, které se skrývá pod tzv. bojem proti teroru.

Proti diskriminaci všeho druhu

Zelení budou vždy vystupovat proti jakékoliv diskriminaci na základě pohlaví, genderové identity, sexuální orientace, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, příslušnosti k etnické menšině, majetku, zdravotního stavu, věku nebo jiného postavení. Současně důrazně odmítáme tendence posuzovat společenský přínos jedince a podmiňovat jím nárok na plnohodnotný život. Budeme bojovat proti stigmatizaci nezaměstnaných a osob pobírajících dávky.

Strana zelených plně podporuje úsilí o rovnost žen a mužů. Strana zelených bude aktivně podporovat všechna dostupná opatření, která vedou ke zvýšení podílu žen v politických i jiných vedoucích funkcích (včetně zavádění tzv. kvót). Strana zelených usiluje o společnost, ve které nejsou ženy nuceny k umělému ukončení těhotenství ze sociálních a materiálních důvodů. Zelení se zasadí o zrychlení adopcí a zkvalitnění sexuální a rodinné výchovy.

Zelení se také staví za opatření proti domácímu násilí a všem formám sexuálního a genderově podmíněného násilí a budou usilovat o prevenci, eliminaci a nápravu jeho

následků. Zvláštní pozornost Strany zelených náleží péči o děti, které nemají vlastní funkční původní rodinu. Prosazujeme systematickou práci s původní rodinou a postupnou deinstitucionalizaci ústavní péče. Jsme pro rozšíření pěstounské péče. Pokud není možná sanace rodiny, podporujeme náhradní rodinnou péči – adoptivní, pěstounskou nebo hostitelskou. Cílem je dosáhnout toho, aby co nejvíce dětí žilo v rodinném prostředí – v původní nebo v náhradní rodině. Výrazně posílena by měla být terénní sociální práce. Ústavní zařízení budou fungovat pouze v omezeném počtu pro děti, kterým nebude možné rodinnou péči zajistit. Dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy je třeba ponechat v systému školských zařízení, protože jejich hlavním úkolem je výchovné působení na ohrožené děti, nikoli sociální služba. Strana zelených podporuje zavedení standardů kvality práce s ohroženými dětmi.

Mezinárodní obchod s lidmi zelení považují za druh moderního otroctví. Zasadíme se o to, aby při jeho potírání byl důsledně využíván zákon o ochraně svědků. Zelení podporují legislativu, která povede k destigmatizaci a dekriminálnímu sexuálních služeb, tj. legislativní ukotvení pro všechny zúčastněné strany tak, aby byly především ochráněny osoby poskytující sexuální služby. Zároveň bude podporovat opatření, která pomohou těm, kteří se rozhodnou ze sexbyznysu odejít.

Strana zelených chce zajistit mužům a ženám rovnoprávnost, pokud chtějí pečovat o své děti nebo osoby blízké. Strana zelených prosazuje úpravu občanského zákoníku tak, aby umožňoval stejnopohlavní manželství, a to se všemi právy a povinnostmi včetně adopcí.

Za nedostatečnou považujeme právní úpravu zvláště ohrožených skupin – osob s mentální a duševní jinakostí a osob s omezenou svéprávností. Naléhavě je třeba zlepšit uplatňování práv pacienta, zvláště pokud jde o informování, souhlas a spolurozhodování o způsobech léčby. Budeme usilovat o maximální transformaci péče ve prospěch komunitní a ambulantní péče.

Strana zelených podporuje možnost svobodné volby místa života všech lidí. Se zvýšenou pozorností pak sledujeme reálnou situaci lidí s postižením a seniorů, kteří potřebují rozsáhlou podporu druhých osob. Vždy preferujeme možnost života v přirozeném prostředí a budeme se zasazovat o maximalizaci podpory rodinných a neformálních pečujících a o finančně i kapacitně dostupné terénní sociální služby.

Otevřená společnost

Strana zelených chová úctu k převažující kulturně-sociální identitě většinového etnika a současně vidí v menšinách a jejich soužití s většinovou společností důležitou hodnotu pro všechny. Budeme proto usilovat o rozvoj otevřené společnosti založené na vzájemném respektu a na dodržování lidských práv všech členů a členek společnosti.

Strana zelených bude prosazovat vstřícnější a efektivnější azylovou a migrační politiku.

Strana zelených prosazuje v souvislosti s právy menšin inkluzivní přístup, který na jedné straně umožňuje menšině plnohodnotně se začleňovat do většinové společnosti, na straně druhé jí dává dostatečný prostor rozhodovat o sobě samé prostřednictvím všech dostupných demokratických nástrojů.

Neoliberální doktrína dopadla nejbolestněji na ty nejvíce ohrožené skupiny obyvatel, mezi něž se v celé Evropě řadí Romky a Romové. Zelení jsou přesvědčeni, že stát musí důsledně garantovat nejen ochranu před rasovou diskriminací, projevy nenávisti a násilím, ale i práva romské menšiny na rovný přístup ke vzdělání, k práci a k politickému rozhodování, včetně svobodného rozhodování mezi asimilací a emancipací.

Sociální politika

Důležitou součástí sociální politiky je snižování nezaměstnanosti. Kromě podpory drobného a středního podnikání vidíme cestu v cílenějším i v celoživotním vzdělávání a pro zájemce v podpoře práce na částečný úvazek s úměrným sociálním zabezpečením. Odmítáme trend všeobecného zneužívání prekarizovaných (neplnohodnotných) forem práce. Proto souhlasíme s tím, aby i lidé zaměstnaní na dohodu o pracovní činnosti měli mj. nárok na placenou dovolenou. Zvláštní pozornost chceme věnovat rozvoji sociálního podnikání. Dále by se měla také zvyšovat vládou stanovená minimální mzda. Vstup na trh práce nebo zvyšování vlastního příjmu má znamenat nárůst disponibilního příjmu. V návaznosti na zvyšující se produktivitu práce a možnosti společnosti budeme prosazovat adekvátní zkracování pracovního týdne. Budeme podporovat další formy sladování osobního a pracovního života.

Základem financování důchodového systému i ostatních programů sociálního zabezpečení musí být průběžný solidární systém. Jeho udržitelnost podpoříme prorodinnou politikou a vstřícnou politikou vůči přistěhovalcům, která ovšem bude současně brát ohled na bezpečnostní rizika a ochranu sociální soudržnosti. Prosadíme reformu sociálních dávek směrem k větší univerzálnosti s důrazem na příjem a potřeby jednotlivců, nikoli domácností. Současný systém, kdy nárok na dávku je vázán na příjmy často neexistujících domácností, je pro současnou společnost nevyhovující.

Jednou z možností, jak v dlouhodobém horizontu odstranit tento nepříznivý stav, zjednodušit systém sociálního zabezpečení a zlepšit situaci pečujících osob je zavedení univerzálního občanského příjmu. Konkrétní výše univerzálního občanského příjmu bude určena podle aktuálních zkušeností, možností a potřeb společnosti.

Strana zelených chce rovněž pomoci mladým rodinám dostupným nájemním bydlením a zvýšit dávku sociální podpory pro rodiče. Větší podporu si zaslouží také vícečetné

rodiny. Podpoříme úpravu zákona o sociálních službách, jež by umožňovala lidem s mentálním, fyzickým či jiným znevýhodněním rozhodovat nebo alespoň spolurozhodovat o službách, které jim společnost poskytuje.

Považujeme za vhodné zavedení základního důchodu odvozeného z hrubé průměrné mzdy pro všechny občany starší 65 let, který by nebyl závislý na předchozím příjmu ani počtu odpracovaných let. Tento důchod by byl doplněn zásluhovou složkou a dobrovolným penzijním připojištěním s jednotným systémem státní podpory.

Bydlení není jen zásluhou, ale i právem a základní podmínkou lidské existence. SZ dává přednost přístupu „housing first“, dle kterého je přední zajistit občanům důstojné bydlení, před přístupem, který během několika let postupně nechá klienta projít různými formami bydlení, než si zaslouží bydlení plnohodnotné (housing ready).

Dosavadní důraz na zajištění vlastnického bydlení i za cenu rizikových hypoték považujeme za neudržitelný. Proto podporujeme programy zaměřené na vytváření, zachování a zkvalitnění obecních bytových fondů s preferencí bydlení nájemního. Zároveň podpoříme bytovou výstavbu společnostmi s omezenou ziskovostí (družstva, bytové neziskové organizace...) a komunitní formy bydlení jako je např. cohousing.

Strana zelených bude důsledně bojovat proti kriminalizaci chudoby a zasadí se o jasnou a důslednou regulaci trhu s půjčkami a exekutorské praxe. Odmítáme prostorovou koncentraci chudoby. Podporujeme programy spojující bydlení a sociální politiku. Důraz klademe na kombinaci podpory v oblasti bydlení, vzdělávání dětí v hlavním vzdělávacím proudu, v oblasti zaměstnávání, poskytování kvalitních sociálních a zdravotních služeb a v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality.

Česká republika má jedny z nejnižších sazeb daně z nemovitostí. Prosazujeme zvýšení těchto daní a jejich zachování jako příjmů obcí. Budeme usilovat o zdanění krátkodobých spekulací na trhu s nemovitostmi. Budeme také prosazovat omezení vlastnického práva v případech, kdy vlastník o nemovitost nepečuje ani ji nevyužívá. Budeme usilovat o legalizaci squattingu.

Podporujeme spolupráci odborových a ekologických organizací. Podporujeme aktivity odborů, které mají za cíl zlepšování sociální situace zaměstnanců. Naproti tomu odmítáme ty odborářské požadavky (jako je například tlak na prolomení těžebních limitů), které mohou vést ke škodlivým ekologickým i sociálním důsledkům.

Z 6. EVROPANSTVÍ JAKO ÚKOL: ČESKO V EVROPSKÉ UNII

Vstup do Evropské unie a NATO pro Česko znamenal pomyslný návrat do Evropy. Bohužel často v Evropské unii působíme, jako bychom nevěděli, co chceme, co je naším cílem, kam směřujeme, či dokonce zda do Unie vůbec patříme. Jako zelení máme jasno. Členství Česka v Evropské unii vnímáme jako jednu ze základních podmínek naší svobody a prosperity.

Evropská unie jako prostor míru a vzájemné spolupráce

Jako zelení Unii nechápeme pouze jako nástroj posilování naší životní úrovně, garanci bezpečnosti či prosazování našich politických a ekonomických zájmů směrem ke třetím zemím. EU vnímáme především jako prostředek prosazování míru v Evropě a jako politické vyjádření principů a hodnot, ke kterým se evropské demokratické státy hlásí a které společně prosazují a chrání. Stejně tak je pro nás Unie vyjádřením víry v to, že o budoucnosti Evropy již nerozhoduje skupina těch nejsilnějších, nýbrž že u rozhodovacího stolu mají mít své místo všichni – nejen státy, ale i občané a občanky. Evropskou integraci považujeme za nezbytnou a evropanství za náš společný úkol.

EU by se v příštích letech měla stát místem, které Evropanům a Evropankám umožní efektivně hledat řešení otázek a výzev, které v moderním světě překonávají hranice a suverenitu evropských národních států. Klimatická změna, ničení životního prostředí, strukturální příčiny chudoby, energetika, migrace, výběr daní či společná bezpečnost jsou právě takovými tématy. Úspěšné nalezení potřebných řešení předpokládá aktivní budování konsenzu mezi členskými státy a především pak schopnost získat pro ně demokratickou legitimitu mezi občany a občankami Unie.

Pouze jednotná Unie může být silným hráčem navenek a důvěryhodným partnerem pro členské státy a evropské občany. Proto se budeme stavět proti vzniku nových exkluzivních institucí mimo právní rámec EU, které by vedly k vytváření členství první a druhé kategorie. V případě, že se v některé oblasti ukáže být posílená spolupráce vybraných států nezbytná, mělo by se tak dít vždy v rámci unijních smluv. Jasně si uvědomujeme, že v bytostném zájmu České republiky je setrvat v integračním jádru EU.

Strana zelených podporuje přijetí eura a plnou integraci České republiky do hospodářské a měnové unie a bankovní unie. Euro vnímáme jako globálně srozumitelný symbol projektu sjednocené Evropy. Žádoucí stability měnové unie je možné dosáhnout skrze sblížení daňových politik členských států a významné navyšování společného unijního rozpočtu zejména v sociální oblasti. Eurozóna ale zároveň musí projít reformou směrem k větší demokratizaci.

Kromě samotného členství v EU, díky němuž ČR získává ve světě podstatný vliv a respekt, je z pohledu Strany zelených klíčové především udržování úzkých spojeneckých vztahů s Německem, které je motorem EU. Česká republika by měla přirozeně neustále vylepšovat vztahy se svými sousedy a udržovat nadstandardní

vztahy se Slovenskem. Fórum Visegrádské čtyřky je pro Českou republiku příležitostí, jak progresivně působit na středoevropský region a zároveň lépe prosazovat společné zájmy středoevropských zemí v rámci EU.

Posílení demokratické legitimacy EU

Je zcela nezbytné reflektovat klesající důvěru Evropanů a Evropanek v Unii a zvažovat nástroje ke zvrácení tohoto trendu. Mezi ně patří zejména posílení odpovědnosti unijních institucí, bezprostřednější zapojení Evropanů a Evropanek do jejich rozhodování a zjednodušení vnitřní struktury a procesů. Je nepochybně také odpovědností každého členského státu pravdivě informovat své občany o smyslu a přínosech Unie a nesvalovat na ni vlastní selhání a neúspěchy.

Posílení demokratické legitimacy Unie se musí stát průřezovým cílem všech jejích politik. Významným krokem je zakotvení plnohodnotné role Evropského parlamentu v jednotném a zjednodušením legislativním procesu. U Evropské občanské iniciativy by měla být snížena hranice počtu požadovaných podpisů a sjednocena metodika jejich sběru v rámci celé EU spolu se zakotvením možnosti sběru podpisů elektronickou formou. Výhledově jsme jako zelení připraveni otevřít diskuzi o celkové institucionální reformě Unie.

Čitelná a jednotná evropská politika

Jako zelení budeme prosazovat, aby se Česko stala opravdu sebevědomým, čitelným a iniciativním partnerem, který je konzistentní a ochotný podílet se na hledání společných řešení. Chceme, aby se v ČR koordinace evropské politiky ustálila na jednom místě.

Budeme prosazovat takovou změnu jednacích řádů Poslanecké sněmovny a Senátu, která umožní oběma komorám Parlamentu ČR vyšší demokratickou kontrolu návrhů evropské legislativy a působení Vlády ČR na půdě evropských institucí, a to především Evropské Rady a Rady EU. Chceme, aby problémy českých občanek a občanů byly řešeny v duchu subsidiarity od lokální přes národní a evropskou až po globální úroveň.

Financování evropské politiky

Před Evropskou unií stojí řada výzev, a to jak v oblasti migrace, energetiky, podnikání, daní, ochrany životního prostředí, digitálních práv, tak i reformy institucí. Jejich řešení není představitelné bez zajištění adekvátního financování. Proto budeme podporovat vytvoření vlastních příjmů Evropské unie, které umožní realizaci rozsáhlejšího evropského rozpočtu, z něhož budou mít prospěch i naši občané a občanky.

Jedním z klíčových témat v následujícím období bude také otázka daňových opatření na evropské úrovni. Podporujeme, aby byla nastavována taková pravidla, která zabrání například útěku firem do daňových rájů. Jako zelení proto budeme prosazovat, aby byla přijata pravidla pro povinné veřejné vykazování příjmů firem v jednotlivých zemích, která pomohou bránit agresivní optimalizaci jejich daní. Podpoříme také přijetí společného konsolidovaného základu korporátní daně. Jako zelení budeme dále podporovat například zavedení ekologické daně a přijetí daně z finančních transakcí (tzv. Tobinovy daně) na úrovni EU.

Evropa a migrace

Strana zelených odmítá budování „Pevnosti Evropa“. Pomoc lidem prchajícím před válkou a utrpením je naším morálním i právním závazkem. Ve vztahu k uprchlické krizi budeme podporovat taková opatření, která budou stavět na solidaritě jak s prchajícími, tak mezi členskými státy EU navzájem. Jednotná evropská azylová politika předpokládá srovnatelné podmínky uplatňované v řízeních o udělení mezinárodní ochrany, stejně jako srovnatelné standardy udělené ochrany, které se v současnosti zásadně liší. Ve střednědobém horizontu chceme otevřít debatu na téma komplexní reformy tzv. Dublinského systému. Na druhou stranu rozumíme významu ochrany vnějších hranic EU. Posílení agentury Frontex či obdobných institucí však nesmí vést k převážení čistě bezpečnostní perspektivy. Budeme prosazovat otevřenou a vstřícnou integrační politiku včetně odstranění restrikcí, kterým uprchlíci a uprchlice čelí ve vztahu k získání zaměstnání.

Role EU ve světě

Vnímáme význam Evropské unie v zahraničí. Je potřeba, aby Unie zůstala silným aktérem v mezinárodních vztazích, který bude adekvátně reagovat na globální výzvy a hospodářský vzestup mimoevropských zemí. Za tímto účelem podporujeme prohlubování evropské integrace jak v oblasti zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky, tak například v oblasti energetiky. Domníváme se, že by Evropská unie měla zůstat lídrem v boji se změnou klimatu.

Evropská unie by si měla také udržet vůdčí roli v naplňování Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, stejně jako v podpoře naplňování lidských práv, demokracie a spravedlnosti ve světě. Proto by měla zajistit, aby její vnější politiky nestály v protikladu a aby její členové plnili svůj závazek poskytovat 0,7 % hrubého národního důchodu (HND) ročně na oficiální rozvojovou spolupráci.

Podporujeme uzavírání nových strategických mezinárodněpolitických a hospodářských partnerství založených na multilateralismu a rozvoj spravedlivého mezinárodního obchodu. Budeme však bránit tomu, aby přijímání nových pravidel v této oblasti vedlo ke snižování ochrany životního prostředí, bezpečnosti výrobků či kvality ochrany

spotřebitele, která je také díky zeleným v Evropě na vysoké úrovni. Plně podporujeme přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o lidských právech.

Z 7. ROLE ČESKA V SOUČASNÉM SVĚTĚ

Prohlubující se propojenost, nerovnost a vzájemná závislost mezi státy a lidmi maže rozdíly mezi domácí a zahraniční politikou a nové globalizované fenomény často překonávají hranice národních suverénních států.

Z pohledu Strany zelených by měla česká zahraniční politika vždy klást důraz na vnímání vzájemných souvislostí mezi politickými, sociálními, ekonomickými a ekologickými faktory. Stejně tak by česká zahraniční politika měla dbát o podporu principů, jako jsou udržitelnost, transparentnost a zapojování veřejnosti formou demokratické a kontinuální veřejné debaty o cílech zahraniční politiky a jejím provádění. V neposlední řadě by z pohledu Strany zelených měla mít česká zahraniční politika jasné hodnotové principy, jakými jsou: lidská práva, demokracie, spravedlnost, nenásilí a solidarita. Je patrné, že zaštiťování se unikátní zkušeností postkomunistické transformace již dávno neposkytuje Česku zvláštní místo v mezinárodním společenství. Přesto tato zkušenost ČR jako středoevropské, postkomunistické země a její zkušenost se stále aktuálními geopolitickými tlaky a imperiálními ambicemi musí nadále zůstatvat jedním ze základních kamenů naší zahraniční politiky a příspěvkem do evropské i mezinárodní debaty.

Nejen pro malé státy, ale pro celý dnešní svět je bytostným zájmem, aby se vztahy mezi zeměmi řídily mezinárodním právem, jak je ztělesněno v chartě OSN a v celé řadě mezinárodních úmluv. Česká republika proto musí tento systém mezinárodního práva aktivně hájit, stejně jako samotný koncept liberální demokracie, který se některé nedemokratické země snaží zpochybňovat a který některé demokratické země bohužel porušují.

Zároveň by měla Česká republika podporovat progresivní reformy tam, kde jsou na místě. Rozhodovací mechanismy v mezinárodních organizacích, jako jsou OSN, Mezinárodní měnový fond, Světová banka nebo Světová obchodní organizace, by se měly otevřít většímu počtu zemí zastupujících více světových regionů, a tedy i světové populace za cílem posílení jejich demokratičnosti. Váha hlasů jednotlivých zemí v obchodních a finančních institucích by se měla přehodnotit tak, aby lépe reflektovala realitu a aby se nejchudší a rozvíjející se země mohly podílet na vytváření a hlídání pravidel regulujících globální ekonomické vztahy.

Obdobná zásada by měla platit pro reformu Rady bezpečnosti OSN. Česká zahraniční politika by se proto již dnes měla zasazovat o pozvolné omezování a následně úplné

zrušení práva veta v Radě a vytvoření jednoho křesla zastupujícího Evropskou unii. Do doby, než bude Rada bezpečnosti úspěšně reformována, totiž zřejmě budou pravidelně vznikat situace, kdy bude mezinárodní společenství paralyzováno tváří v tvář masivnímu porušování lidských práv.

Zelení podporují podporujeme především mírové řešení sporů a důsledné dodržování Charty OSN. Odmítáme vojenské intervence bez mandátu Rady bezpečnosti, neboť mohou vést k nebezpečným precedentům a nezamýšleným důsledkům. Zelená zahraniční politika je však zároveň zaměřena na lidskou bezpečnost spíše než na absolutní suverenitu států, a proto Strana zelených vkládá naději do rozvíjení konceptu odpovědnosti chránit (responsibility to protect), který je výsledkem kompromisu napříč mezinárodním společenstvím.

Česká republika by měla budovat takové civilně-vojenské kapacity, které budou zaměřeny na předcházení a nenásilné řešení konfliktů, stejně jako postkonfliktních situací.

Snižování chudoby a nerovností je jedním z nejefektivnějších nástrojů předcházení konfliktů. Česká republika by měla přispívat k naplňování všech Cílů udržitelného rozvoje OSN. To znamená v první řadě zajistit, aby její vnitřní politiky s nimi byly souladu a neměly nepříznivé dopady zejména ty nejchudší ve světě. Chceme podstatně navýšit rozvojovou pomoc České republiky, a to až na úroveň doporučovanou OSN pro rozvinuté země světa. Současně chceme zajistit, aby se do rozvojové pomoci nepočítaly výdaje, které jsou ve své podstatě vojenské, a aby tato pomoc byla poskytována v souladu s nejnovějšími poznatky o efektivitě rozvoje včetně důrazu na genderovou rovnost a práva dívek a žen.

Důsledné prosazování demokracie a lidských práv ve světě vnímáme jako klíčové pro definování pozice a identity českého státu v mezinárodních vztazích a reálné mezinárodní politice. Agenda obhajoby lidských práv nesmí ustoupit tzv. ekonomickým a obchodním zájmům, ať už je partnerem kdokoliv. Aby si Česká republika zachovala autoritu v oblasti obhajoby lidských práv a podpory přechodů z totalitního na demokratický systém s robustní občanskou společností, musí dojít i k dalším podstatným změnám. Česká republika by měla okamžitě skoncovat s exportem zbraní do nedemokratických zemí. V tomto ohledu by mělo začít Ministerstvo zahraničních věcí konečně důsledně uplatňovat své právo veta na udělování exportních licencí. V oblasti ekonomických vztahů se musí čeští představitelé vyvarovat legitimizování autokratických režimů účastí na oficiálních návštěvách a udržováním vztahů nad úroveň nutného minima.

Budeme prosazovat odpuštění dluhů s pomocí legální operace Odious Debt (Zavrženíhodný dluh), pokud bude zadlužení způsobeno korupcí či iracionálním hospodařením státních orgánů.

Základním rámcem kolektivní bezpečnosti České republiky je Severoatlantická aliance. Zelení podporují naplňování našich spojeneckých závazků vůči ní. Zároveň také prosazujeme užší spolupráci mezi členskými zeměmi EU v rámci Společné bezpečnostní a obranné politiky a perspektivní budování společných evropských ozbrojených složek.

Roli České republiky a dalších menších zemí v NATO vidíme i ve vyvažování zájmů zemí velkých. Čeští vojáci by ale měli být primárně k dispozici mírovým sborům OSN, potažmo misím EU s mandátem Rady bezpečnosti OSN. Česká republika by se měla zasadit o odstranění taktických jaderných zbraní z evropského kontinentu. Kromě toho by Česká republika měla na půdě OSN podpořit návrhy a iniciativy za jaderné odzbrojení a zařadit se mezi aktivní protijaderné země. Nebudeme aktivně prosazovat zřizování zahraničních vojenských základen na území ČR. Především odmítáme zřizování základen mimo rámec EU a NATO.

Z 8. VZDĚLÁVÁNÍ A VĚDA

Vzdělávání a vědu Strana zelených vnímá jako nástroj pro lepší porozumění světu a schopnost zaujímat k němu tvůrčí a kritický postoj. Prostřednictvím vzdělávání se z jednotlivců stávají občané se smyslem pro odpovědnost za sebe i za druhé, pro pospolitost a pro širší souvislosti lidské existence. Za důležitou součást vzdělání považují zelení také výchovu k zodpovědnosti vůči přírodě, krajině a životnímu prostředí. Školní i neformální vzdělávání by mělo zprostředkovávat jak vědomí sounáležitosti a vzájemný respekt, tak dovednosti a znalosti potřebné k uplatnění ve společnosti. Podporu vzdělávání, vědy a výzkumu považujeme za základ cesty k udržitelné hospodářské prosperitě.

Uvědomujeme si, že svět se neustále vyvíjí, a hlavní schopností, kterou by měly školy předávat, je schopnost dále se vzdělávat. Místo úzké specializace v základním a středním vzdělávání klademe důraz na všeobecné kompetence (včetně jazykových a informačních) a celoživotní vzdělávání, a to i u učňovských oborů, které si také zaslouží větší podporu. Vzdělávání by mělo probíhat celý život, proto jsou důležité i jeho formy mimo tradiční školský systém. Za nezbytnou součást široce chápaného vzdělávacího procesu považujeme občanské vzdělávání. Budeme usilovat o jeho formalizaci podobnou jako například v Německu. Chceme otevřené, aktivní občany, kteří se stanou hybateli pozitivních změn ve společnosti.

Vzdělávání by mělo respektovat různorodost žáků a studentů, ale zároveň je učit hodnotám a postojům důležitým pro společnost. Strana zelených prosazuje co nejdelší společné vzdělávání, což však neznamená, že by až do maturity měli všichni „dělat totéž“. Stejná instituce totiž může poskytovat maximum pro každého: naplňovat

základní vzdělávací potřeby všech žáků a zároveň podporovat nadání. Takovou školu pro všechny chápeme také jako místo, kde se žáci z různých kulturních prostředí mohou navzájem inspirovat, motivovat a obohacovat a kde se setkávají i s jinými vzory a životními styly, než jaké znají z domova. Tím se též posiluje sociální soudržnost.

Ke vzájemnému respektu a sounáležitosti ve společnosti nelze vychovávat jinak než každodenní praxí společného soužití. Škola v tom má nezastupitelnou roli. Zelení podpoří veškeré aktivity škol všech stupňů ve snaze o rozšíření jejich inkluzivního potenciálu a podpory zapojování sociálně a zdravotně znevýhodněných lidí, stejně jako lidí z jiného jazykového prostředí do procesu vzdělávání a do společnosti. Budeme podporovat nezbytné vytváření materiálních a personálních podmínek pro naplnění těchto cílů, včetně snížení počtu žáků ve třídách.

Budeme se vždy zasazovat o to, aby ve veřejných zařízeních péče o předškolní děti bylo dostatek míst i pro děti mladší tří let, aby se jejich rodiče mohli svobodně rozhodnout, kdy se vrátí do pracovního procesu.

Zelení podporují rozmanitost škol a vzdělávacích programů a respektují právo rodičů na volbu způsobu vzdělávání pro jejich děti, včetně domácího vzdělávání a možnosti volby vzdělávací instituce pro povinné vzdělávání. Prioritu pro ně ale představuje společné vzdělávání na veřejných školách, které bude dostupné všem bez ohledu na finanční možnosti, kulturní předpoklady nebo prostou vzdálenost. Alternativní a reformní pedagogiku chápeme jako výrazný inspirační zdroj, který může hlavní vzdělávací proud obohatit především o výchovu k samostatnosti a tvořivosti a individuální přístup k dětem. Učinit společné vzdělávání atraktivním a přínosným pro co největší počet žáků a studentů je náš prvořadý cíl.

Za problematickou však považujeme předčasnou specializaci dětí či přímo segregaci nadanějších žáků, například do osmiletých gymnázií. Považujeme proto za zásadní zvyšovat úroveň druhého stupně základních škol, aby všechny děti měly přístup ke kvalitnímu vzdělávání a rodiče neměli důvod víceletá (zejména osmiletá) gymnázia vyhledávat. Překážkou ve vzdělanostním rozvoji a v přístupu ke vzdělání by nemělo být sociální a kulturní zázemí dítěte, ani majetkové poměry. Všechny tyto bariéry chceme cíleně odstraňovat a maximalizovat tím vzdělávací potenciál každého dítěte. Strana zelených odmítá zpoplatnění jakéhokoliv stupně veřejného vzdělávání, tedy i zavedení školného na veřejných vysokých školách za standardní dobu studia; prosazujeme také zrušení školného na veřejných vyšších odborných školách. Zasadíme se o reformu financování tvůrčí činnosti, která umožní, aby výsledky bádání financované z veřejných zdrojů byly veřejně dostupné bez jakýchkoli překážek.

Pro vzdělávání už od nejnižšího stupně by mělo platit totéž co ve vědě: mělo by motivovat k samostatnému získávání znalostí, k sebezdokonalování a k rozšiřování hranic osobního i obecně lidského poznání. Vzdělávání se neděje pouhým hromaděním

jednotlivých znalostí a jejich testováním, ale prostřednictvím vzorů, inspirace, tvůrčího dialogu a přetváření dosud poznaného. Při vzdělávání nejde jen o individuální zisk a prospěch. Dosažené poznání naopak pomáhá vést k odpovědnosti za využití výsledků; vzdělávání a vědecké poznání v tomto smyslu vytváří společnost.

Za zásadní považují zelení roli učitelek a učitelů. Jejich poslání a role a z ní vyplývající úkoly se v souvislosti s proměnami demokratické společnosti mění – jsou mnohem více těmi, kdo doprovázejí, než těmi, kdo sdělují. Učitelé musí mít pro své náročné a zodpovědné povolání oproti dnešku mnohem robustnější podporu a podmínky pro práci. Musíme jim dát možnost stát se výborně vybavenými nejen znalostně, ale také osobnostně. Podporujeme zlepšení materiálního zázemí a platových podmínek pedagogů. Prosazujeme pravidelné a nárokové dlouhodobé tvůrčí a sebevzdělávací volno pro pedagogy všech stupňů. Podporujeme taková opatření v rámci kariérního systému, která umožní všem pedagogům profesní a platový vzestup. Za zásadní považujeme navýšení finančního ohodnocení také pro nepedagogické pracovníky ve školství.

Jsme pro zvyšování úrovně vysokých škol především podporováním kvalitních pedagogických pracovníků, upřednostňováním výuky v menších týmech a s těsnějším osobním kontaktem s pedagogy. Výzkum a tlak na publikační činnost na vysokých školách nesmí být omezující překážkou kvalitní pedagogické práce, jak to v posledních letech často bývá, ale musí výuku vhodně doplňovat. Preferujeme vyšší stupeň spojení výuky na vysokých školách s praxí formou stáží, exkurzí a přednášek vybraných odborníků z praxe.

Chceme takový transparentní systém financování vědy, který nebude preferovat kvantitu před kvalitou a zároveň jednostranně upřednostňovat aplikovanou vědu nad základním výzkumem. Tvůrčí činnost je kolektivní práce, a proto je nutné vědu financovat ve střednědobých cyklech, které umožní vybudování a udržení kvalitních týmů. Budeme podporovat principy otevřené vědy založené na sdílení výsledků výzkumu financovaného z veřejných prostředků a větší participaci odborné i laické veřejnosti. Zasadíme se o výraznější zapojení českých vědců do mezinárodního výzkumu.

Za důležitý úkol považujeme také prohlubování environmentálního a ekopedagogického vzdělávání na všech typech škol. Zelení podporují také rozmanité způsoby školní i mimoškolní ekologické výchovy pomáhající budovat zodpovědný vztah člověka k přírodě a krajině.

Prosazujeme také včasnou sexuální výchovu zahájenou před obdobím, kdy většina dospívajících zahajuje svůj sexuální život. Ta funguje jako prevence nákazy pohlavně přenosných chorob a předčasného těhotenství a napomáhá při odhalování případů sexuálního zneužívání.

Za důležité oblasti obecného vzdělávání pro zvládnutí současného světa a jeho nástrah považujeme také zvyšování finanční, mediální a informační gramotnosti. Nové technologie, nová média i nové způsoby nakládání s osobními financemi kladou na občany, zejména z těch nejohroženějších sociálních skupin, nové nároky a znamenají nová rizika, kterým sami nedokáží účinně čelit. Pro předcházení těmto rizikům je klíčová role školního i celoživotního vzdělávání zajišťovaného širokým spektrem subjektů.

Z 9. KULTURA

Kulturu, stejně jako vzdělání, považujeme za veřejnou a nezastupitelnou součást života naší společnosti i každého jednotlivce. Její podpora s sebou nese jak rozvoj lokálních, regionálních, národních i mezinárodních tradic, společenského konsensu a soudržnosti, tak schopnost artikulovat problémy, nedostatky i představy o nás, našem světě i naší civilizaci.

Kulturní politika nemůže být pouhou podporou jednotlivostí, určených dle osobních nahodilých preferencí vedení resortu. Musí se stát koncepční tvorbou prostředí, jež podporou vědomí souvislostí a schopnosti čelit komerčním tlakům brání lidskou svobodu – a rozšiřuje tím její možnosti tvůrčím způsobem se projevit.

Kulturu vnímáme a podporujeme jako součást veřejných statků, přičemž by měla být podporována z veřejných rozpočtů. Také kulturní artefakty pokládáme za veřejné statky. Jsme přesvědčeni, že nezávislá a alternativní kultura může přinášet neocenitelné hodnoty a měl by na její podporu být brán zvláštní zřetel.

Budeme proto prosazovat takovou politiku, která povede ke stabilizaci a efektivnímu fungování kulturních institucí a organizací. Odmítáme privatizaci kulturních institucí (kulturní centra, divadla, filharmonie) a podporujeme jejich citlivou transformaci ve veřejně prospěšné organizace s trvalou a dlouhodobou vícezdrojovou podporou v podobě víceletých grantů.

Jako zelení budeme podporovat mapování a rozvoj kulturních a kreativních průmyslů. Investice a podpora tohoto perspektivního odvětví podpoří ekonomický a kulturní rozvoj obcí, měst a regionů. Kulturní a kreativní průmysly by proto měly být začleněny do oficiálních dokumentů a strategií měst a obcí, stejně jako dalších územněsprávních celků.

Neutěšená hospodářská situace kulturní oblasti je z našeho pohledu dána zejména nedostatečně a neefektivně využitými finančními možnostmi. Požadujeme alespoň 1,5 % státního rozpočtu pro kulturu. Navrhujeme proto jasné financování kultury státním

rozpočtem, určením státních zdrojů při výběru daní či podporou nadačních a mecenášských fondů, které mohou pomoci rozvíjet kulturní pestrost a rozmanitost. Chceme zvýšit podporu živého umění. Možnosti nových příjmů pro kulturu skýtá také cestovní ruch. Budeme proto usilovat o koncepční zasazení udržitelného turismu do kulturní politiky a také o vyrovnanější poměr mezi ziskem z cestovního ruchu a financemi vrácenými do této oblasti.

Budeme prosazovat zvýšení prostředků v resortu kultury, tak aby se výrazně promítlo v objemu rozdělovaných grantů, přičemž grantový systém je nutno změnit a zefektivnit. Podporujeme přiměřenou finanční pomoc nekomerčním či menšinovým kulturním aktivitám jednotlivých občanů i institucí, přičemž Strana zelených současnou míru pomoci pokládá za nedostatečnou.

Obnovíme povinnost věnovat 2 % procenta rozpočtu každé veřejné stavby na její doplnění uměleckými díly prostřednictvím soutěží. Podpoří se tím vznik nového umění ve veřejném prostoru, ale také příležitostí (včetně pracovních) pro umělce samé.

Prosazujeme odpovědný vztah k našemu kulturnímu dědictví obecně. Proto se v oblasti památkové ochrany a péče zasazujeme o ochranu kulturního dědictví v nejširším možném slova smyslu, tedy nejen o ochranu „vnitřní a vnější podstaty“ starých budov, ale také o ochranu historické urbánní krajiny, krajinného rázu a kulturní krajiny jako takové. V historických jádrech měst i obcí by se mělo dát plnohodnotně bydlet, pracovat i odpočívat a současně prožívat a sdílet jejich genius loci.

Zabezpečit naše kulturní dědictví budoucím generacím a podporovat udržitelný rozvoj vnímáme jako svou povinnost. Památková ochrana a péče by neměly být brány jen jako pouhé zakonzervování fyzického stavu za každou cenu, nýbrž jako snaha udržet objekt při životě a přístupný lidem s maximálně možným prožitkem z autentických prostorů, zachovaných v jejich maximální možné celistvosti.

Velkou výzvou, i přes ztráty, které v této oblasti i nadále v českých podmínkách probíhají, je nám zejména konverze industriálních staveb a areálů a dalších významných budov z 20. století, včetně celých industriálních oblastí, tzv. brownfieldů, které pro dnešní dobu ztratily svůj původní účel. Pod památkovou ochranou a péčí zde však nerozumíme novostavby zaniklých architektonicky a urbanisticky cenných objektů, nerespektující jejich původní vnitřní strukturu a materiály a zachovávající pouze jejich líbivý „vnější plášť“, často budované k čistě komerčním účelům. Prosazujeme zastavení expanzivního urbanismu, který je v rozporu s naším pohledem na kulturu životního prostředí, a to znovuoživením těchto mnohdy architektonicky i urbanisticky vysoce kvalitních celků novou společenskou náplní.

Současně s rozvojem nových technologických postupů ve stavebnictví podporujeme při zateplování staveb kvalitní architektonické zpracování fasády, a to i v případech

památkově nechráněných objektů, neboť prostřednictvím fasády promlouvá objekt ke svému okolí.

Jsme si vědomi, že bez kvalitního zázemí nelze provádět náležitou ochranu a péči o památkový fond této země. Proto bojujeme za transparentní projednání nového návrhu památkového zákona a nalezení optimálního souladu mezi celospolečenskými změnami po roce 1989 a potřebou zabezpečit naše společné kulturní dědictví. Chceme na této úrovni jak transparentně řízené státní instituce a zodpovědné samosprávné úřady, tak náležitou pomoc vlastníkům důstojně pečujícím o naše společné kulturní dědictví.

Na úrovni ostatního hmotného kulturního dědictví si vážíme významu paměťových institucí, ať muzeí, archivů, knihoven či jiných. Zejména veřejné knihovny považujeme za přirozená centra demokracie, vzdělání a kultury jednotlivých obcí i regionů. Proto je budeme podporovat propagací i důrazem na jejich využití ve větším měřítku, než je tomu dnes. Jejich zvýšená podpora je zájmem celého státu. Podporujeme zachování celistvosti sbírkových fondů bývalých okresních muzeí, aby jejich dělením na dílčí části nedocházelo k omezení jejich činnosti a ke snižování péče o sbírkové fondy. Sbírkové fondy muzeí vnímáme jako nedělitelné a významné nositele historické paměti a informací o našem životě i životě našich předků pro generace budoucí. Stejně jako knihovny i ony jsou nositeli vzdělání a kultury.

Nedovolíme, abychom svou lhostejností přicházeli na poli kulturního dědictví o svou historickou paměť, neboť společnost bez minulosti nemá přítomnost ani budoucnost.

Z 10. MEDIÁLNÍ POLITIKA

Česká republika má neblahou zkušenost se zneužíváním médií k manipulaci s veřejným míněním a rozhodováním politiků. Umožnění takových manipulací není v souladu se svobodnou demokratickou soutěží. Mediální obsah má primárně sloužit rozvoji svobodné demokratické společnosti a nikoli propletencům ekonomických a politických struktur. Vliv médií musí být adekvátně vyvážen společenskou odpovědností a veřejnou kontrolou.

Strana zelených ctí významnou roli a nezávislost veřejnoprávních médií a médií veřejné služby, do kterých spadá rozhlas, televize i tištěná média. Odmítáme mocenské zásahy do mediálního obsahu veřejnoprávních médií, monopolizaci vlastníků soukromých médií a propojování mediální a politické moci. „Veřejnoprávní média musí podléhat nikoliv důsledné politické kontrole, ale dohledu zástupců odborné veřejnosti a občanské společnosti v podobě kontrolních a dozorčích orgánů dohledu. U periodik městských, krajských samospráv a státních institucí budeme prosazovat omezení politického vlivu

vládnoucích stran. V situaci, kdy je nezávislá lokální žurnalistika zatlačena do pozadí, zejména z důvodu své nerentabilnosti, je vyvážené zpravodajství v radničních periodických mimořádně důležité.

V oblasti rozhlasového a televizního vysílání je třeba vyjít ze skutečnosti, že také vysílací licence jsou veřejným statkem. Ten je přednostně využíván veřejnoprávními médii a pronajímán médiím soukromým. Proto podpoříme zpřísnění současné regulace v udílení licencí. Daleko vážnějším problémem jsou však rady, které udílejí licence soukromým provozovatelům a spravují média veřejnoprávní, neboť jsou vystaveny velkým korupčním tlakům politických i ekonomických zájmů.

Strana zelených na základě dosavadních zkušeností nepokládá současný způsob konstrukce mediálních rad (jmenování Poslaneckou sněmovnou) za dostatečnou garanci nezávislé a veřejně prospěšné správy vysílacích licencí. Strana zelených bude prosazovat nový princip konstrukce mediálních rad tak, že rada bude jmenována větším počtem v zákoně taxativně vyjmenovaných institucí, které se těší ve společnosti vážnosti a u nichž lze předpokládat, že navrhnou do rady kompetentní, nezávislé a nezkorumpovatelné osobnosti. Žádná z takových institucí přitom nebude jmenovat více než dva členy, čímž bude v mediálních radách zaručena názorová pluralita. Takto pojatý princip konstrukce rady lze podle Strany zelených uplatnit i při správě jiných veřejných statků, nejen vysílacích licencí.

Strana zelených se dále zasadí o to, aby Rada České televize, Českého rozhlasu a České tiskové kanceláře byla vybavena silným mandátem k důsledné obhajobě obsahu média před partikulárními politickými a ekonomickými zájmy. Cílem musí být struktura odpovídající standardům předních evropských vysílatelů, jež zaručí účelnou správu koncesionářských poplatků. Jejich výše musí nutně odrážet náklady veřejné služby.

Strana zelených bude rovněž prosazovat, aby forma pronájmu vysílací licence měla pro příště dvě složky, jednak každoroční platbu nájemného státnímu rozpočtu a za druhé povinný příspěvek do Fondu pro podporu autorských audiovizuálních děl (kinematografických, televizních, rozhlasových aj.) procentuálním zdaněním obratu.

Obecným pravidlem pro všechna média musí být transparentnost vlastnických vztahů provozovatele. Strana zelených odmítá koncentraci mediálního vlastnictví. Strana zelených bude prosazovat, aby stát systematicky podporoval vydávání kvalitních časopiseckých a novinových titulů s nižším nákladem. Jsme připraveni diskutovat o zřízení deníku veřejné služby, jež by spravovala rada konstruovaná obdobně jako rady veřejnoprávních médií.

Strana zelených považuje současný systém podpory autorům a autorkám prostřednictvím kolektivních správců práv (OSA apod.) za neefektivní, netransparentní

a nespravedlivý. Budeme podporovat svobodnou kulturu, která je nedílnou součástí autorské tvorby v digitálním světě, a sdílení autorských děl za využití veřejných licencí (např. Creative Commons). Zasadíme se o překonávání překážek, které zhoršují přístup veřejnosti k uměleckým a vědeckým dílům. Budeme prosazovat zkrácení doby ochrany autorských děl a bránit dalšímu bobtnání autorskoprávní ochrany. Zasadíme se o širokou implementaci principů otevřeného přístupu k vědeckým informacím. Znalosti o výsledcích výzkumu financovaného z veřejných rozpočtů musejí být široké veřejnosti dostupné bez omezení.

Za důležitou považujeme regulaci reklamy ve veřejném prostoru. I veřejný prostor je totiž sdíleným statkem. Omezení, resp. odstranění reklamy, zejména té velkoplošné a volně stojící, se bude týkat právě veřejného prostoru, nikoliv reklamy na soukromých provozovnách. Obce budou také přísně regulovat reklamu na svém mobiliáři. Budeme prosazovat zpřísnění reklamy cílené na děti a omezování politické reklamy.

Stereotypní zobrazování v médiích napomáhá utvrzování předsudků a diskriminace vůči různým skupinám obyvatelstva. Strana zelených je znepokojena četností stereotypního zobrazování v médiích a bude bojovat proti takovým projevům zejména prostřednictvím důsledného vymáhání dodržování mediálních zákonů i jejich zpřesňováním na základě legislativních úprav.

Za podstatnou považujeme kontrolu ochrany soukromí a základních práv na internetu, včetně ochrany před šířením nenávisti. Klíčové je pro zelené zajištění svobody výměny informací, zajištění ochrany před sledováním a ochrana soukromí jako taková. Na druhé straně jsme proti cenzuře internetu a budeme dbát o ochranu rovnosti a síťové neutrality.

Z 11. ZDRAVÍ

Strana zelených za základ moderního zdravotnictví považuje solidaritu a svobodnou volbu lékaře a zdravotnického zařízení a dosažitelnost zdraví v co nejširším slova smyslu pro všechny. Moderní medicína dosáhla významného pokroku při zvládnání mnoha dříve neléčitelných onemocnění. Přináší nejen prodloužení délky života, ale i zvýšení jeho komfortu. Zdravotní stav každého člověka není jen odrazem úrovně poskytované zdravotní péče, ale především úrovně prevence zdraví každého člověka.

Kvalitní zdravotní péče musí být bezpodmínečně bezplatná a dostupná pro všechny obyvatele a obyvatele ČR. Zdravotní péče musí být financována ze všeobecného solidárního zdravotního pojištění.

Klesající přirozená pohybová aktivita člověka, nárůst psychické zátěže, nezdravé výživové i další neblahé návyky, zkrátka nezdravý životní styl, způsobují snížení celkové účinnosti zdravotnické péče. Také dlouhodobě zanedbávaná podpora preventivní péče má za následek vzrůstající ekonomickou náročnost poskytované zdravotnické péče a klesající produktivitu práce ve společnosti.

Strana zelených se zasazuje o plnohodnotnou integraci metod preventivní medicíny do stávající zdravotnické péče a o co nejširší zavádění léčebně preventivních metod, které vedou člověka k aktivnímu a odpovědnému přístupu k vlastnímu zdraví. Strana zelených se staví za to, aby se motivace k zdravému životnímu způsobu stala povinnou součástí ekonomiky zdravotních pojišťoven.

Strana zelených klade důraz na plnou návratnost prostředků vybraného zdravotního pojištění do systému zdravotní péče.

Podporujeme hospicovou péči a chceme zajistit dostupnost specializované paliativní péče všem občanům. Zelení vnímají umírání a smrt jako součást života každého z nás a zasadí se o vytvoření takových podmínek, aby lidé nebyli nuceni umírat v nemocnicích. Zajistíme financování a zvýšíme dostupnost specializované paliativní péče s důrazem na domácí hospicovou péči.

Podporujeme právo na zacházení s vlastním tělem (antikoncepce, umělé ukončení těhotenství) a budeme odmítat snahy o změnu stavu v této oblasti. Rovněž budeme nadále podporovat progresivní trendy v porodnictví, včetně práva na svobodnou volbu místa a okolností porodu. Usilovat budeme nadále také o plnohodnotné a jejich vzdělání odpovídající postavení porodních asistentek.

V rámci prevence rizikového chování a jeho následků se SZ zasadí o další rozvoj vzdělávacích a osvětových aktivit na základních a středních školách a o další opatření včetně bezplatného a anonymního testování na HIV pro všechny a distribuce sterilních injekčních stříkaček uživatelům a uživatelkám návykových látek.

Zvláštní pozornost musíme věnovat všem typům následné péče. Zelení se zasadí o vybudování a financování systému komunitní psychiatrické péče navazující na péči akutní, aby duševní onemocnění přestalo být stigmatem a důvodem pro pád do sociálního vyloučení.

Strana zelených je pro restrukturalizaci systému zdravotnických zařízení, obnovení a udržení páteřní sítě veřejných zdravotnických zařízení a důslednou lékovou politiku s eliminací lobbistických tlaků zájmových skupin napojených na farmaceutický průmysl. Strana zelených podporuje stanovení přehledných a obecně platných standardů zdravotní péče a jejich plnění. Neodmítáme přiměřenou a spravedlivou spoluúčasť pacienta na léčebných výdajích, které nemají povahu přímé zdravotní péče. Zelení

odmítají privatizaci veřejných zdravotních pojišťoven a za hlavní pilíř financování zdravotní péče považují systém všeobecného solidárního pojištění. Strana zelených prosazuje silnější postavení pacienta, jemuž nesmí být upřeno právo na úplné informace o zdravotním stavu i možnostech léčby i na aktivní spolurozhodování o vlastním zdraví. Zelení jsou pro férový rozvoj digitalizace a informatizace zdravotnictví při zajištění ochrany soukromí. Strana zelených se bude zasazovat o důsledné uplatňování charty práv pacienta a charty práv dětského pacienta, mezi něž na prvním místě patří právo na bezpodmínečný soustavný kontakt s rodiči. Práva pacientů musí být v praxi zajištěna i pro HIV pozitivní, osoby s intersexuální orientací a transgender osoby. Strana zelených bude také podporovat právo pacientů na volbu alternativních léčebných metod (i v případě očkování) a prevence (zejména tam, kde standardní medicína selhává).

Systém zdravotní péče nemůže fungovat bez kvalifikovaných, motivovaných a přiměřeně vytížených zdravotníků (lékařů, sester, záchranářů a dalších zdravotnických profesionálů). Zelení se zasadí o lepší finanční ohodnocení všech zdravotnických pracovníků i o lepší pracovní podmínky. Systém pre- i postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví potřebuje modernizaci, aby lépe připravil absolventy pro dnešní i budoucí výzvy. Vyšší finanční vstupy do zdravotnictví především v oblasti nákupu materiálu, přístrojů, techniky či investic musí být spojeny také s důrazem na efektivní, řádné a průhledné hospodaření nemocnic a dalších zdravotnických zařízení. Budeme proto podporovat takové návrhy, které povedou k zlepšování stavu v této oblasti.

Z 12. JUSTICE, VNITŘNÍ BEZPEČNOST, LEGISLATIVA

Jednou z podmínek fungující demokracie je, že se lidé cítí bezpečně a důvěřují vládě a dalším složkám veřejné správy. To předpokládá transparentní a spolupracující veřejnou správu, a také funkční, efektivní a spravedlivý soudní systém.

Zelení nestojí stranou v otázkách bezpečnostní politiky státu a nepodceňují bezpečnostní otázky. Ústřední snahou Strany zelených je vnitřním bezpečnostním rizikům předcházet. V žádném případě však nelze jako správný hodnotit přístup „ofenzivní prevence“ spočívající v takřka pandemickém šíření kamerových systémů a obdobných snadno zneužitelných kontrolních mechanismů a technologií, které ve svém důsledku vedou k omezování právě těch lidských a občanských práv a svobod, které by měly chránit.

Jednou z nejdůležitějších forem prevence je omezování sociálního vyloučení, protože právě sociální vyloučení tvoří podhoubí pro zranitelné oběti nezákonného jednání. V oblasti vnitřní bezpečnosti Strana zelených nepodporuje zvyšování počtu příslušníků bezpečnostních sborů, neboť má za to, že jejich počet je dostačující. Strana zelených

se chce zaměřit především na zvyšování připravenosti příslušníků bezpečnostních sborů a kvalitu těchto sborů při stávajících počtech příslušníků.

Jako silný bezpečnostní problém vnímáme nárůst extremismu ve společnosti. Boj s extremismem však nesmí znamenat pouhé posilování policejní moci a represí. Policejní práci nelze usnadňovat omezováním základních lidských práv. Budeme se zasazovat o tvrdší postup proti neofašistickým a dalším antidemokratickým skupinám a zajistíme v této oblasti příslušné vzdělávání policejních a armádních složek.

Za podstatné považujeme zlepšení kontroly policejních sborů, včetně kontroly občanské, a to buď přímo změnou statutu, struktury a složení stávající Generální inspekce bezpečnostních sborů, nebo rozšířením komise pro její kontrolu o zástupce lidskoprávních neziskových organizací a občanské společnosti.

Jako zelení budeme zároveň prosazovat zefektivnění vyšetřování trestných činů, a to zejména odbyrokratizováním úkonů v trestním řízení; aniž by to však bylo na újmu právům vyšetřovaných osob. Příkladem může být zrušení zastaralého institutu odložení věci v případě nezjištění pachatele trestného činu, který nepřiměřeně zatěžuje policejní sbor. Budeme také podporovat zásadu oportunity trestního řízení, tj. že státní zástupce bude stíhat trestné činy pouze tam, kde je to účelné. Posílíme zásadu ultima ratio, tj. trestní represe má být až posledním prostředkem, zvláště v případech, kdy lze nárok poškozeného vyřešit pro něj efektivněji v civilním řízení. Strana zelených hodlá prosadit větší efektivnost dohod o vině a trestu a rozšířit možnosti odklonu od trestního řízení. Zavedeme institut hromadné žaloby.

V oblasti justice jako zelení podporujeme dokončení reformy soudnictví. Za velmi podstatné považujeme zrychlení soudního řízení, nesmí se tak však stát na úkor kvality rozhodování a procesních práv účastníků řízení. Soudci, mají-li rozhodovat nestranně a nezávisle na výkonné moci, by měli pracovat v systému, který je nutí posuzovat věci rychle a v souladu nejen s literou, ale i s duchem zákona. Zprůhledníme výběr nových soudců. Zároveň budeme nadále podporovat posilování nezávislosti justice a soudcovské samosprávy. Soudům má být též odlehčeno posílením počtu soudních úředníků, jejich lepším odměňováním a posílením kapacity informačních systémů. Podporovat budeme také zřízení speciálního protikorupčního státního zastupitelství.

V obchodním soudnictví budeme bránit bobtnání systému zavedením arbitrážního řízení nebo redukcí odvolacích stupňů.

Podporovat budeme také zlepšování vnitřní kontroly justice v rámci soudní samosprávy.

Pro zlepšení otevřenosti justice zpřístupníme po vzoru Slovenska rozsudky obecných soudů, ve kterých budou anonymizovány osobní údaje. To umožní vyšší transparentnost justice a vyšší jistotu všech občanů v právním prostředí. Výjimky ze

zveřejnění (například v případě, kdy je z projednávání případu vyloučena veřejnost) stanoví zákon.

Tresty musí mít stejně tak preventivní, jako nápravnou roli. Tresty odnětí svobody musí být humánní a musí směřovat k prevenci recidivy. Zásadní je pro nás reforma trestního práva. Přetížené věznice ukazují, že přílišné trestání odnětím svobody k požadovaným výsledkům nevede. Vážíme si práce probační a mediační služby, která umožňuje další faktické rozšiřování odklonů trestního stíhání, dozoru nad podmíněně odsouzenými a používání alternativních trestů. Jsme přesvědčeni, že je třeba zvyšovat počet případů, kdy jsou užívány alternativní tresty, například tzv. domácí vězení.

Základním smyslem pokut za porušení předpisů je prevence jejich páchání. Strana zelených bude prosazovat navázání výše finančních trestů na výši příjmu pachatele tak, aby měla stejný preventivní i sankční efekt na všechny.

Strana zelených bude usilovat o další zlepšení podmínek v českém vězeňství a důslednější prevenci recidivity, která patří k nejvyšším v Evropě, tedy i aktivní integraci propouštěných vězňů a vězeňkyň do společnosti. Za naléhavou považujeme zvláště novou právní úpravu věznění matek s malými dětmi, těhotných žen a žen rodičích ve výkonu vazby.

Podporujeme legalizaci užívání i pěstování konopí pro léčebné i rekreační účely a zasadíme se o vytvoření regulačního rámce pro legální a kontrolovaný prodej konopí a výrobků z něj. Účinná regulace bude zahrnovat licence pro prodej, kontrolu kvality produkčního a distribučního řetězce, zákaz reklamy, určení minimálního věku nakupujících a povinnost prodejců poskytovat informace o rizicích. Zasadíme se o důslednou dekriminální úpravu užívání všech psychoaktivních látek a o přípravu podmínek pro jejich legální léčebné využití.

Strana zelených bude prosazovat změnu zákona o zbraních a střelivu, který by měl stanovit přísnější podmínky pro soukromé držitele nebo nositele zbraní, včetně psychologických zkoušek. Tato opatření se musí týkat také myslivců. Bezpečnost občanů musí zajistit policie.

Demokracie není možná bez zachování soukromí a svobodné výměny informací. Obojí je v dnešní době ohrožováno zejména na internetu. Zpřísníme ochranu před sledováním činností uživatelů internetu a ochráníme jejich soukromí na internetu. Prosadíme právo na získání úplných informací o tom, kdo pracuje s daty občanů v základních registrech. Za zcela nevyhovující považujeme vymahatelnost práva na internetu, především co se týče hate speech, výhrůžek a mobbingu. Zde jsou potřeba i změny v legislativě na mezinárodní úrovni.

Zasadíme se o vznik nového cizineckého zákona, který bude na migraci nahlížet skrze sociální optiku nikoliv apriorně jako na bezpečnostní problém a který bude respektovat současné migrační trendy. Nebude tedy uměle vytvářet podřadnou skupinu méněcenných obyvatel této země, nebude diskriminovat české občany s příbuznými – cizími státními příslušníky, nebude klást absurdní překážky naplňování práva na rodinný život a bude respektovat potřeby českého pracovního trhu.

Budeme aktivně podporovat kroky vedoucí k integraci cizinců do plnohodnotného života v ČR, včetně posílení jejich šance na vzdělání nebo demokratických práv, včetně práva volit. Budeme se snažit rozšířit nárok na ochranu i pro ty uprchlíky, kteří své domovy museli opustit z důvodu environmentálních či klimatických problémů.

Z 13. POLITIKA VE VEŘEJNÉM ZÁJMU

Odpor lidí k politice je do značné míry dán tím, že velká většina politických stran má mezi svými členy značný počet jedinců, kteří namísto vlastní představy o veřejných zájmech či programu strany slouží svým osobním zájmům.

Strana zelených proto hodlá vždy dbát na to, aby její představitelé jednali výhradně s úmyslem prospívat veřejným zájmům na základě programových východisek. Naši představitelé jsou vázáni přísnými a veřejně dostupnými etickými kodexy a zveřejňují svá majetková přiznání. Strana zelených pracuje na tom, aby nesloužila jako výtah k moci, anebo vstupenka k osobním výhodám.

Jsme přesvědčeni, že jedině dostatek programově motivovaných členů a členek bude spolehlivou pojistkou, abychom se jednou nestali pouhým nástrojem pro uskutečňování osobních či vzájemně prospěšných cílů svých funkcionářů. Každý, koho četba tohoto textu přivede do Strany zelených, přispěje k tomu, aby ji vzrůstající vliv a rostoucí podíl na rozhodování nezkažil, a naopak aby dokázala soustavně sloužit cílům veřejně prospěšným – v souladu s naší vizí.